

Universitatea Tehnică a Moldovei

**EFICIENȚA ACTIVITĂȚII UNITĂȚILOR DE
INFORMAȚIE FINANCIARĂ ȘI EXPERIENȚA
INTERNAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL PREVENIRII
SPĂLĂRII BANILOR ȘI FINANȚĂRII
TERORISMULUI**

Studentul:

PETREANU Anatolie

Coordonator:

conf. univ., .dr. LUCA Nicolae

Chișinău – 2022

Universitatea Tehnică a Moldovei
Programul de master „Administrarea afacerilor” 120cr

Admis la susținere

Șef DEM: conf.univ.,dr. Țurcan Rina

„_____” _____ 2022

**„EFICIENȚA ACTIVITĂȚII UNITĂȚILOR DE
INFORMAȚIE FINANCIARĂ ȘI EXPERIENȚA
INTERNAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL PREVENIRII
SPĂLĂRII BANILOR ȘI FINANȚĂRII
TERORISMULUI”**

Teză de master

Masterand: PETREANU Anatolie(AA202M)

Coordonator: LUCA Nicolae(conf. univ., .dr.)

Chișinău – 2022

ADNOTARE

PETREANU Anatolie, „Eficiența activității Unităților de Informație Financiară și experiența internațională în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului”, Teză de master în științe economice la specialitatea Administrarea afacerilor, Chișinău, 2022

Structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii și recomandări, bibliografie și anexe.

Cuvinte-cheie: spălarea banilor, finanțarea terorismului, venituri ilicite, risc, supraveghere, Unitate de Informație Financiară, prevenire și combatere.

Problema științifică importantă soluționată în teză rezidă în fundamentarea conceptuală a rolului și eficienței Unităților de Informație Financiară (UIF) în stabilirea metodelor de analiză, instrumentelor și pârgھیilor de determinare a veniturilor obținute ilicit în cadrul economiilor naționale și internaționale. Concomitent, sunt abordate standardele internaționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și problemele întâmpinate în procesul implementării de către UIF și a Sistemului combaterea spălării banilor și combaterea finanțării terorismului (CSB/CFT) în Republica Moldova a acestora.

Obiectivele tezei includ sinteza și aprofundarea abordărilor teoretice și practice vizând conceptul de spălare a banilor și finanțarea terorismului în contextul economiei moderne și rolul Unităților de Informație Financiară în aplicarea măsurilor de prevenire și combaterea acestor fenomene. Totodată, se propune elaborarea structurii internaționale a sistemului Prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțarea terorismului (PCSB/FT) prin studierea cadrului instituțional internațional, precum și modalități și tehnici de eficientizare a UIF.

Metodele aplicate la realizarea cercetării sunt reprezentate de utilizarea cuplului de analiză inducție și deducție, prin analiza în domeniu a standardelor generale și armonizarea și implementarea acestora la nivel de economii și jurisdicții specifice. Totodată, este utilizată și analiza și sinteza, fiind explicitat conceptul UIF și fenomenul SB/FT. De asemenea, o altă metodă eficientă în realizarea obiectivelor tezei este abstracția științifică, prin care au fost explicate exemplele de SB/FT, precum și interdependența factorilor exogeni și endogeni, la sporirea eficienței UIF și fortificarea sistemului CSB/CFT în Republica Moldova.

Rezultatele concrete obținute – ca urmare a cercetării efectuate – țin de stabilirea căilor de perfecționare a mecanismului de determinare și combatere a fenomenului de spălare a banilor în sistemul financiar național, ce permit adoptarea unor măsuri de menținere a echilibrului financiar a activității economiei naționale, precum și determinarea căilor de sporire a eficienței UIF prin prisma recomandărilor internaționale și a standardelor în domeniul CSB/CFT.

ANNOTATION

PETREANU Anatolie, „Activity efficiency of the Financial Intelligence Units and international experience in anti-money laundering and terrorism financing”, Master's thesis in economics at the business administration specialty, Chisinau, 2022

Thesis structure: Introduction, three chapters, conclusions and recommendations, bibliography and annexs.

Key-words: money laundering, terrorism financing, illicit income, risk, supervision, Financial Intelligence Unit, prevention and combating.

The important scientific problem solved in the thesis consists in the conceptual foundation of the role and efficiency of the Financial Intelligence Units in establishing the methods of analysis, tools and levers for determining the illegally obtained revenues in the national and international economies. At the same time, the international standards in the field of prevention and combating money laundering and terrorist financing and the problems encountered in the implementation by the FIU and the AML/CFT system in the Republic of Moldova are addressed.

The objectives of the thesis include the theoretical and practical approaches regarding the concept of money laundering and terrorist financing in the context of the modern economy and the role of Financial Intelligence Units in the application of prevention measures and combating these phenomena. At the same time, it is proposed to develop the international structure of the system of the AML/FT by studying the international institutional framework, as well as ways and techniques to streamline the FIU.

The methods applied to the research is represented by the use of the induction and deduction analysis torque, through the analysis in the field on the standards of gender and their harmonization and implementation at the level of economies and specific case-law. At the same time, analysis and synthesis are also used, being explained the UIF concept and the phenomenon SB/FT. Also, another effective method for achieving the objectives of the thesis is the scientific abstraction, which explained the examples of ML/FT, as well as the interdependence of exogenous and endogenous factors, to increase the efficiency of the FIU and to strengthen the AML/CFT system in the Republic of Moldova.

The concrete results obtained as a result of the research carried out are related to the determination of ways to improve the mechanism for determining and combating the phenomenon of money laundering in the national financial system, which allow the adoption of measures to maintain the financial balance of the activity of the national economy, as well as completing the ways to increase the efficiency of the FIU in the light of international recommendations and standards in the area of AML/CFT

Cuprins

ADNOTARE	
ABREVIERI.....	1
INTRODUCERE.....	2
1. ASPECTE TEORETICE, NORMATIVE ȘI INSTITUȚIONALE PRIVIND PREVENIREA ȘI COMBATEREA SPĂLĂRII BANILOR ȘI FINANȚĂRII TERORISMULUI	4
1.1 Conceptul teoretic privind fenomenul de spălare a banilor și finanțare a terorismului.....	4
1.2 Standardele internaționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțare a terorismului	10
1.3 Cadrul instituțional internațional în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor	15
2. CARACTERISTICILE STRUCTURALE ALE SISTEMELOR DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR ȘI FINANȚARE A TERORISMULUI.....	21
2.1. Conceptul UIF	21
2.2. Sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului din Republica Moldova.....	29
2.2.1 Cadrul Normativ	34
2.2.2 Autoritățile de supraveghere	35
2.2.3 Entitățile raportoare.....	37
2.2.4 Provocări și Recomandări.....	41
3. ANALIZA PRACTICII INTERNAȚIONALE DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR ȘI FINANȚĂRII TERORISMULUI	48
3.1 Exemple de cazuri de spălare a banilor	48
3.2. Sporirea eficienței UIF și recomandări	64
3.2.1 Cooperarea națională.....	68
3.2.2 Cooperarea internațională	69
3.2.3 Implementarea noilor tehnologii	71
3.2.4 Implementarea conceptului de abordare bazata pe risc	73
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	74
Bibliografie.....	76
ANEXE.....	81
ANEXA nr. 1	81
ANEXA nr. 2	82
ANEXA nr. 3	99

INTRODUCERE

În economia contemporană, spălarea banilor reprezintă o amenințare pentru întreaga comunitate internațională. Potrivit experților Fondului Monetar Internațional, elementele criminale în fiecare an legalizează peste 1,5 trilioane de dolari, valoare ce înglobează peste aproximativ 5% din produsul mondial brut. În acest aspect, comunitatea internațională, consideră combaterea spălării banilor drept un mijloc esențial de luptă împotriva criminalității organizate transnaționale, a corupției și a legalizării de venituri ilicite.

Obiectivele tezei cuprinde sinteza și aprofundarea abordărilor teoretice și practice privind conceptul de spălare a banilor și finanțare a terorismului în contextul economiei moderne și rolul Unităților de Informație Financiară în aplicarea măsurilor de prevenire și combaterea acestor fenomene, precum și modalități și tehnici de eficientizare a UIF. De asemenea sunt setate obiective specifice ca: stabilirea metodelor de analiză, instrumentelor și pârgurilor de determinare a veniturilor obținute ilicit în cadrul economiilor, elaborarea structurii cadrului instituțional internațional, analiza experienței naționale și internaționale privind monitorizarea riscului, precum și a combaterii practice a fenomenului SB/FT prin exemplele altor jurisdicții, analiza și elaborarea recomandărilor privind minimizarea riscului de spălare a banilor în RM.

Metodologia de cercetare folosită a fost adecvată scopului și obiectivelor formulate care au determinat utilizarea unor diverse metode, precum procedeele și instrumentele de cunoaștere științifică a proceselor economice: analizei și sintezei, inducției și deducției, metodelor de reprezentare tabelară și grafică, abstracției științifice, clasificării și comparării. La fel, au fost aplicate și alte metode de cercetare pentru realizarea prezentei teze și a oferi un caracter obiectiv și clar a informațiilor analizate.

Actualitatea și importanța științifică a temei abordate cuprinde sinteza și aprofundarea abordărilor teoretice privind fenomenul și conceptul de spălare a banilor și finanțare a terorismului în contextul economiei moderne. Totodată, un alt aspect este elucidarea activității și conceptului Unităților de Informație Financiară prin prisma experiențelor internaționale în domeniu. Un sistem eficient în domeniul CSB/CFT începe de la autoritatea principală responsabilă în atare sens, de obicei acestea sunt UIF, care monitorizează și fortifică acest sistem. Or, analizând situația din perioada anilor 2013-2014, precum și periodicitatea ascendentă a crizelor și fenomenului corupției în Republica Moldova, este necesară determinarea posibilităților de perfecționare a mecanismului de prevenire și combatere a fenomenului de SB/FT, precum și a sporirii eficienței UIF.

Natura problemei este perceperea necesității fortificării sistemului național privind CSB/CFT, precum și a necesității identificării și implementării metodelor, tehnicilor, tehnologiilor ce

ar permite eficientizarea activității Unităților de Informații Financiară, totodată, și a sistemului național CSB/CFT.

Rezultatele obținute pe parcursul cercetării realizate oferă formularea propunerilor aferente necesității perfecționării mecanismului de prevenire și combatere a spălării banilor în sistemul național CSB/CFT. Totodată, a fost elaborată structura sistemului instituțional internațional în domeniu. Mai mult, teza în cauză promovează unele repere metodologice pentru înțelegerea structurii sistemului național al CSB/CFT.

Structura și conținutul lucrării. Teza este constituită cu următoarea structură: adnotare, abrevieri, introducere, trei capitole, concluzii și recomandări, bibliografie, anexe.

În Introducere, sunt argumentate actualitatea, importanța, necesitatea și gradul de studiere ale temei de cercetare. De asemenea, sunt formulate obiectivele cercetării și sunt stabilite obiective specifice acesteia, este determinat. Sunt expuse elementele care argumentează actualitatea și necesitatea temei studiate.

În Capitolul unu, cu titlul „Aspecte teoretice, normative și instituționale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”, se conțin abordări teoretico-conceptuale privind noțiunea de spălare a banilor ca fenomen economic modern, principiile de funcționare, impactul asupra dezvoltării economice, conținutul, structura.

În Capitolul doi, cu titlul „Caracteristicile structurale ale sistemelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțare a terorismului”, este descris conceptul Unităților de Informație Financiară, principiile de funcționare și fluxul de informații procesate și diseminate de către aceasta. Totodată, este analizat sistemul de PCSB/FT din Republica Moldova, fiind stipulat cadrul normativ, autorității cu funcție de supraveghere și entitățile raportoare naționale. Ulterior, sunt analizate provocările și recomandările pentru atingerea scopurilor și obiectivelor UIF.

În Capitolul trei, cu titlul „Analiza practicii internaționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului”, sunt elucidate experiențele internaționale privind SB/FT (descrise în cartea BECA 2014-2020). Ulterior, sunt elucidate posibilitățile de sporire a eficienței UIF, la nivelul cooperării naționale și internaționale prin implementarea a diverse tehnologii și metode.

În compartimentul Concluzii și recomandări este înglobată sinteza rezultatelor cercetărilor efectuate care, în opinia autorului, vor contribui la fundamentarea științifică a direcțiilor de perfecționare a mecanismului de minimizare a riscului de SC/FT, precum și recomandări vizând combaterea acestor fenomene.

Bibliografie

1. BIȘA, C. *Utilizarea paradisurilor fiscale între evaziune fiscală legală și fraudă fiscală*. București: Editura BMT Publishing House, 2005.
2. BOGDAN, C. *Spălarea banilor. Aspecte teoretice și de practică judiciară*. București: Editura Universul Juridic, 2010. 137 p.
3. BURLACU, Gh., PATROI, D. *Criminalitatea economico-financiară între național și transfrontalier*. Pitești: Editura Paralela 45, 2005.
4. BUZAN, C. *Paradisurile fiscale și centrele financiare off-shore în contextul economiei mondiale*. București: Editura C.H. Beck, 2011.
5. Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 14.04.2009, nr. 2-74/195.
6. *Convenția Europeană privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii*. [citat 23.12.2022]. Disponibil: http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.htm_act_text?id=35542
7. *Convenția ONU din 20.12.1988 de la Viena contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope*. Tratatate internaționale la care RM este parte, vol. VIII. Chișinău: Editura Moldpres, 1999.
8. CHATAIN, P. *Preventing Money Laundering and Terrorist Financing: A Practical Guide for Bank Supervisors*. Editura World Bank, 2009. 271 p.
9. CRISTUȘ, N. *Evaziunea fiscală și spălarea banilor*. Ediția a III-a. București: Editura Hamangiu, 2011.
10. DAVID, M. *Economia subterană și spălarea banilor*. Constanța: Editura Europolis, 2008.
11. *Directiva 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2005 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului*, JO L 309/15 din 25.11.2005, cunoscută drept cea de-a treia Directivă privind spălarea banilor (3rd Money Laundering Directive – MLD).
12. *Directivele Consiliului 91/308/EEC din 10 iunie 1991 și 2001/97/EC din 4 Decembrie 2000*. [citat 02.01.2022]. Disponibil: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:62005CJ0305>
13. *Ghid privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în Republica Moldova*. [citat 03.01.2022]. Disponibil: http://www.coe.int/t/dg1/legalcooperation/economiccrime/MoneyLaundering/projects/MOLICO/AML-CTF/Agenda_Brussels_23-25.07.07.PDF

14. Grupul de Acțiune Financiară Internațională, Culegerea *The Fatf Recommendations International Standards On Combating Money Laundering And The Financing Of Terrorism & Proliferation, Methodology For Assessing Technical Compliance With The Fatf Recommendations And The Effectiveness Of Aml/Cft Systems and Rules Of Procedure For The 5th Round Of Mutual Evaluations By Moneyval*. Strasbourg. 11.2020. [citat]. Disponibil: [https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/200/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8/ENG_Compilation%20book%20-%20FINAL%20\(02.02.2021\)%20wl.pdf](https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/200/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8/ENG_Compilation%20book%20-%20FINAL%20(02.02.2021)%20wl.pdf)
15. *International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards – a Revised Framework*. Basel Committee on Banking Supervision, 2004. [citat 14.03.2022]. Disponibil: <https://www.bis.org/publ/bcbs128.pdf>
16. KEESOONY, S. International anti-money laundering laws: the problems with enforcement. In: *Journal of Money Laundering Control*, 2016, Volume 19, Issue 2.
17. KOKER, L. The FATF's customer identification framework: fit for purpose? In: *Journal of Money Laundering Control*, 2014, Volume 17, Issue 3.
18. LASCU, I. Spălarea banilor. Actualitate. Realitate socială și incriminare. In: *Dreptul*, 2003, nr. 6, p. 3. RSJ nr. 1/2015.
19. Legea nr. 308 din 22.12.2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 23.02.2018, Nr. 58-66, art. 133.
20. *Manual de instruire privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului*: Proiect finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Phare, 2002. C.N. „Imprimeria Națională”- S.A. [citat 03.01.2022]. Disponibil: <http://www.onpcsb.ro/pdf/MANUAL%20INSTRUIRE%20-%20ROMANA.pdf>
21. MOȚPAN, V. Spălarea banilor: caracteristici generale și mecanisme de combatere. In: *Analele științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova. Științe socioumane*, ediția a XI-a, 2016, nr. 2.
22. *Raport anual 2014 al SPCSB*. [citat 26.12.2021. Disponibil: <http://www.cna.md/SPCSB>
23. *Raport anual 2015 al SPCSB*. [citat 27.12.2021. Disponibil: <http://www.cna.md/SPCSB>
24. *Raport anual 2016 al SPCSB*. [citat 03.01.2022]. Disponibil: <http://www.cna.md/SPCSB> (vizualizat la 06.01.2022).
25. *Raport anual 2017 al SPCSB*. [citat 03.01.2022]. Disponibil: <http://www.cna.md/SPCSB> (vizualizat la 07.01.2022).

26. *Raport anual 2018 al SPCSB*. [citat 07.01.2022]. Disponibil: <http://www.cna.md/SPCSB>
27. *Raport anual 2019 al SPCSB*. [citat 08.01.2022]. Disponibil: <http://www.cna.md/SPCSB>
28. *Raport anual 2020 al SPCSB*. [citat 08.01.2022]. Disponibil: <http://www.cna.md/SPCSB> (vizualizat la 08.01.2022).
29. *Raport de stare a țării. Expert-Grup*. Chișinău, 2015. [citat 03.01.2022]. Disponibil: https://crjm.org/wpcontent/uploads/2015/07/Raport_de_Stare_a_Tarii_2015.pdf
30. Raportul Națiunilor Unite, Oficiul de Control al Drogurilor și de Prevenire a Crimei. *Programul Global contra Spălării Banilor*. Raport preliminar 29-Mai-1998.
31. ȘARCO, V. Definierea procesului de spălare a banilor și riscuri aferente. In: Conferința științifică internațională „*Rolul științei și educației în implementarea Acordului de asociere la Uniunea Europeană*”, ASEM, USPEE, CNAA, 05 februarie 2015, Chișinău, 2015.
32. ȘARCO, V. Instrumente utilizate în spălarea banilor și a fraudei fiscale: forme de manifestare și măsuri de combatere. In: Conferința științifică internațională „*Inovații, performanță și competitivitate în sectorul bancar*”, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Comisia Națională a Pieței Financiare, 30-31 octombrie 2015, Chișinău, 2015.
33. ȘARCO, V. Risk monitoring of banks' participation in the process of money laundering. In: Revista teoretico-științifică „*Economie și sociologie*”, Chișinău, AȘM, 2016, nr. 4, p. 93-99.
34. ULIAN, G., ȘARCO, V. Combaterea fraudei fiscale și a spălării banilor: aspecte economice, instituționale și legislative. In: Conferința științifică internațională „*Inovații, performanță și competitivitate în sectorul bancar*”, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Comisia Națională a Pieței Financiare, 30-31 octombrie 2015, Chișinău, pp. 258-264.
35. ULIAN, G., ȘARCO, V. Riscul de participare a băncii în procesul de spălare a banilor. In: Revista științifică a Universității de Stat din Moldova „*Studia Universitatis Moldaviae*”, 2016, nr. 7(97), pp.
36. ULIAN, G., ȘARCO, V. Viziune doctrinară asupra fenomenului de fraudă și evaziune fiscală. In: Conferința științifică internațională „*Potențialul de finanțare al pieței financiare și perspectivele dezvoltării acesteia*”, CNPF, ASEM, IDIMM, FEAA, 27-28 noiembrie 2015, Chișinău, 2015.
37. *Pagina web oficială a Grupului de Acțiune Financiară Internațională*. [citat 20.12.2021]. Disponibil: <http://www.fatf-gafi.org>
38. <http://www.statistica.md> (vizualizat la).

39. *Pagina web oficială al Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor din România.* [citat 02.01.2022]. Disponibil: <http://www.onpcsb.ro/pdf/Directiva%20UE%20849-2015.pdf>
40. *Pagina web oficială a Grupului de Acțiune Financiară Internațională.* [citat 25.04.2022]. Disponibil: <https://www.fatf-gafi.org/faq/moneylaundering/>
41. *Pagina web a Grupului Egmont.* [citat 01.05.2022]. Disponibil: https://egmontgroup.org/wp-content/uploads/2022/01/2021-Financial.Analysis.Cases_.2014-2020-3.pdf
42. Oficiul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, Drepturile Omului, Terorism și Combaterea Terorismului. *Fișa informativă nr. 32, 2008.* [citat 02.05.2022]. Disponibil: <http://www.ohchr.org/documents/publications/factsheet32en.pdf>
43. Grup de Lucru pentru Schimbul de Informații (IEWG). *Proiectul de finanțare privind Combaterea Terorismului: Lone Actors and Small Cells, 2019.* [citat 02.05.2022]. Disponibil: <https://egmontgroup.org/en/content/new-publication-counter-terrorist-financing-project-lone-actors-and-small-cells-public>
44. Biroul ONU pentru Droguri și Criminalitate. *Overview.* [citat 03.01.2022]. Disponibil: <https://www.unodc.org/unodc/en/money-laundering/overview.html>
45. GOTTSELIG, G., UNDERWOOD, S. *Financial intelligence units: an overview.* Washington, D.C.: International Monetary Fund, Legal Dept., Monetary and Financial Systems Dept.: World Bank, Financial Market Integrity Div., 2004.
46. *Ghidul privind efectuarea investigațiilor financiare paralele din 09.04.2019 aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 18/11.* [citat 03.01.2022]. Disponibil: [file:///C:/Users/owner/Downloads/2019.04.09%20GHID%20investigatii%20financiare%20paralele%20\(OPG%20nr.1811\)%20\(1\)%20\(1\).pdf7](file:///C:/Users/owner/Downloads/2019.04.09%20GHID%20investigatii%20financiare%20paralele%20(OPG%20nr.1811)%20(1)%20(1).pdf7)
47. *Elements of an Effective AML/CFT Framework: Legal, Regulatory, and Best Institutional Practices to Prevent Threats to Financial Stability and Integrity.* Ian Carrington* and Heba Shams. Seminar on Current Developments in Monetary and Financial Law Washington, D.C., October 23-27, 2006. [citat 03.05.2022]. Disponibil: <https://www.imf.org/external/np/seminars/eng/2006/mfl/cs.pdf>
48. *Hotărâre Nr. 239 din 16-12-2020 pentru aprobarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020-2025.* [citat 14.04.2022]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125264&lang=ro

49. *Raport Privind Evaluarea Națională A Riscurilor În Domeniul Spălării Banilor Și Finanțării Terorismului.* [citat 04.05.2022]. http://spsb.gov.md/storage/posts/RAPORT_NRA.pdf